

Truyện ngắn

Gió Tháng Mười

Tác giả: Nguyễn Thị Thêm

Lời giới thiệu: Tác giả đã nhận giải danh dự Viết Về Nước Mỹ 2015. Bà sinh năm 1948 tại Biên Hòa, cựu học sinh Ngô Quyền. Trước 1975: Dạy học. Qua Mỹ năm 1991 theo diện HO. Bà kể, “Chồng tôi là lính VNCH. Hai con tôi nay là lính của quân đội Hoa Kỳ. Tôi hết làm vợ lính lại làm mẹ lính.” Người chồng sau nhiều năm tù ngục hiện bị suy nhược thần kinh. Ông bà là cư dân Nam Cali. Người con lớn là y sĩ quân y đóng quân bên Nhật. Gia đình người con thứ đang sống với đơn vị ở Virginia.

Khuyết danh.

Cali đã thật sự vào Thu

Sáng nay mở cửa ngọn gió đã dịu dàng chạy tuốt vào nhà. Như một người thân quen đi xa bây giờ gặp lại. Gió lùa vào mát cả mặt, nghe mon mon thật dễ thương.

Tháng chín đã qua, tôi chờ hoài chờ mãi, hôm nay thu mới tới. Thế mà trước đây tôi cứ bảo đầu thu. Xin lỗi nhé thu vàng. Bởi trong tôi tháng này thật đặc biệt. Tháng của vui buồn lẫn lộn, tháng của... những bông hồng khoe sắc giữa trời trưa. Tháng của tôi già từ đời con gái, tháng của chia lìa, mất mát ra đi.

Tháng chín các cháu tôi cấp sách đến trường trở lại. Nhìn con gái lẳng xăng lo chuẩn bị cho con vào niên học mới thật là thương. Nào là vào trường để hoàn tất các thủ tục nhập học. Nào đi chợ mua cho cháu sách vở các dụng cụ học sinh. Nào quần áo, giày, backpack mới.

Bây giờ các cháu tôi đã đang ở một xứ sở văn minh tốt độ. Đi học có xe cha mẹ đưa đến tận trường. Vở sách đều là làm những chất liệu tốt nhất. Trường học đã có những điều kiện sạch sẽ văn minh nhất. Mỗi sáng cháu dậy tự lo cho mình bữa điểm tâm rồi thưa ông bà ngoại để đến trường. Những bước chân sáo tung tăng, những nụ cười rạng rỡ, những mơ ước và hiểu biết mỗi ngày mỗi tròn trịa thành hình. Lạy ơn trên hãy cho cháu tôi có một con đường đi tới thên thang và không trở ngại.

Tôi lại nghĩ đến con tôi ngày xưa. Một tuổi ấu thơ thật tội nghiệp. Những cuốn vở viết mỏng tè đen thùi, nổi lên những sớ cộm cộm của gỗ xay chưa nhuyễn. Đôi khi viết mực nhè ra như viết trên giấy chậm. Giấy phải thật nướng tay nếu không sẽ bị rách. Khi cầm quyển vở con trên tay tôi ngậm ngùi thương cho con và thương cả cho mình. Cái thời của tôi 30 năm về trước mà tờ giấy học trò còn đẹp hơn. Nhìn mọi thứ thay vì đi lên để có một cái gì tươi sáng lại thật hậu thảm thương.

Con tôi sinh ra trong giai đoạn đất nước VN thay ngôi đổi chủ. Tuổi thơ của nó thật buồn và thiệt thòi. Cha đi tù xa nhà, mẹ còng lưng trên xe đạp, đi làm trên những rừng cao su bạt ngàn. Buổi tối về nhà, ngọn đèn dầu lù mù hình hai mẹ con ngồi bên bàn viết.

Dường như lúc đó con tôi nhiều ao ước về một người cha. Nó hay hỏi về ba, về quê nội cho tôi càng thêm hụt hẫng, ngậm ngùi.

Một đứa trẻ không cha thật là tội nghiệp. Lúc cháu ở tuổi mẫu giáo, buổi sáng tôi chở cháu trên chiếc xe đạp để đi làm. Một ít cơm và thức ăn cho mẹ, cho con. Mẹ gò lưng trên con dốc. Con còn ngái ngủ gật gù trước ghế ngồi. Thả con ở trường khi trời còn mờ trong sương, tôi ra chỗ tập trung để điểm danh đi làm. Buổi chiều ghé rước con về trong sự mệt mỏi mỗi ngày vất vả.

Khi lớn hơn, cháu tự mình đi bộ để đi học. Con đường không phải là gập, nhưng cháu vẫn đi một cách vui vẻ. Khi nhìn vào quán xá, thấy người ta chở con đi ăn hay đi chơi. Cháu thỏ thẻ với mẹ:

- Mai một ba con về, ba chở con đi học nè, đi vô tiệm ăn hủ tiếu nè, mua đồ đẹp cho con nè phải không má?

Tôi đã cho con điều gì trong tuổi thơ tội nghiệp thiếu cha. Bây giờ nhìn con lo lắng và chăm sóc con cái tôi muốn nói lời xin lỗi con tôi. Dường như tôi đã không cho con tôi một khung trời bình yên để mơ ước và hy vọng.

Buổi sáng mẹ dậy đi làm từ 4 giờ sáng. Con ăn, con đi học đều là ngoại chăm sóc. Con đi học trường xa với chị họ, buổi chiều tan trường con lại đi bộ về. Thịnh thoảng cậu ra đón con gái và dẫn đi uống nước. Con không thấy cậu kêu. Lùi thui đi bộ về một mình.

Tối về kể chuyện cho mẹ nghe. Ôm mẹ nói trong nước mắt;

- Mai một ba con về ba sẽ cho con đi uống nước mía hai ly luôn.

Tôi không biết phải nói gì với cháu, chỉ ôm con vào lòng mà chua xót cho đời mình trong cơn bĩ cực.

Tôi nhớ kỷ niệm khi cháu học lớp một. Cô giáo Phúc dạy cháu và chị Thùy con anh Sáu tôi. Cháu Thùy không chịu nghe lời bị cô phạt. Hình phạt là phải ở lại lớp không được về.

Con tôi mặc dù sợ cô cũng đến khoanh tay;

- Thưa cô cho chị con về. Cô giáo nói;

- Nhưng cô phạt. Con về trước đi.

Con bé nước mắt rung rung:

- Thưa cô, cô cho chị con về. Con về mà không có chị con. Bà ngoại và cậu Sáu sẽ la con không chờ chị. Cô không cho chị con về thì con cũng ngồi đây chờ chị.

Thế là cô giáo đành nhượng bộ và cho cả hai đứa về. Cô kể lại chuyện cho tôi nghe và nhận xét:

- “Bé Thu còn nhỏ mà đã biết chuyện”

Con gái tôi vào lớp một đã biết làm toán cộng, toán trừ. Đã biết đọc, biết viết nên hiệu trưởng phải cho bỏ lớp hai lên học lớp ba. Suốt những năm tiểu học cháu là học sinh giỏi. Môn sinh ngữ chính khi lên Trung học là tiếng Nga. Tôi đành đem gửi con ra học trường huyện để được học Anh ngữ. Hiệu trưởng trường Trung học là bạn cùng dạy với tôi nên vui vẻ nhận cháu. Nếu không, theo chế độ quản lý hộ khẩu con tôi không cách chi được học trường huyện lỵ.

Những ngày con ra học trường huyện thật tội nghiệp cho con tôi. Buổi sáng mẹ một phần, con một phần trong một cái hộp nhỏ. Chỉ ít cơm độn và tí nước mắm kho hay cá trích xay nhuyễn vò viên kho mặn. Cháu đạp xe tới trường với quyết tâm cầu tiến của một đứa con gái mang lý lịch có cha ngụy quân, có mẹ ngụy quyền.

Tôi còng lưng trên xe đạp trả nợ áo cơm.

Nhiều u uẩn trong lòng mà đành nhịn nhục qua sông. Nhiều khi nghĩ lại, tôi không hiểu sao mình đã có thể vượt qua mọi thử thách một cách can cường.

Tôi đến nước Mỹ cuối tháng chín. Máy bay đưa gia đình tôi đến nơi đầu tiên của nước Mỹ là Hawaii, phi trường Honolulu. Mọi thủ tục nhập cảnh đã được hướng dẫn làm ngay tại phi trường này. Như mọi gia đình được chấp nhận định cư ở nước Mỹ, chúng tôi nhìn mọi thứ đều lạ lẫm và lo sợ.

Thêm một chuyến bay để đến phi trường LAX, đồ đạc mang theo bỏ gọn trong mấy cái thùng nhôm cũ kỹ, Em tôi đón tại phi trường và đưa chúng tôi đi ăn trước khi về nhà. Thật bất ngờ tại tiệm ăn “*Mỹ Nguyên*” tôi đã gặp lại ông bạn hàng xóm tại Việt Nam đi trước tôi một năm. Xa quê gặp đồng hương thật không có niềm vui nào hơn.

Trên đường về, nhìn xa lộ thênh thang, thành phố sáng trưng lấp lánh ánh đèn, tôi thấy mình choáng ngợp quên cả mệt mỏi. Bước vào nhà, tôi không thể tưởng được đây là nhà của mình. Một căn nhà rộng thênh thang, 4 phòng ngủ xinh xắn. Giường đều có nệm, có chăn mền sạch sẽ. Tại phòng khách đã có một bộ salon của một người làm chung sở của em tôi tặng. Con tôi ngồi xuống reo vui mừng rỡ. Thật là cũ người mới ta, niềm vui không thể nào nói hết.

Trong nhà bếp mọi thứ đồ dùng em tôi cũng đã chuẩn bị cho chị.

Dù không mới nhưng cũng giúp tôi những bước đầu ổn định. Em chỉ tôi cách sử dụng lò nấu, lò nướng, dẫn vào phòng vệ sinh, phòng tắm để chỉ dẫn cách vặn nước nóng, lạnh và những tiện nghi mà ở VN hay trại tỵ nạn chúng tôi không hề có.

Căn nhà sáng choang dưới ánh đèn điện như niềm vui của những người đi tìm tự do vỡ òa trong hạnh phúc.

Hội bảo trợ đã cho gia đình chúng tôi 5 bộ giường cho 4 phòng ngủ. một bộ bàn ăn với 6 cái ghế mới toanh. Tôi không thể tưởng tượng được lại có một chính sách giúp đỡ như vậy cho những người tỵ nạn. Tôi nằm trên giường nệm mà tưởng như mình đang nằm mơ. Mặc dù thật mệt mỏi suốt cuộc hành trình nhưng tôi không thể nào chợp mắt. Khi cả nhà yên giấc, tôi còn bật dậy, một mình ra mở đèn và đi xung quanh căn nhà. Tôi đã bước sang một thế giới mới. Một nước Mỹ trong mơ ước.

Tôi bước vào phòng con, đắp chăn cho từng đứa, nhìn con say ngủ trong sự yên bình tôi lẩm bẩm một mình “Má hứa sẽ làm hết sức mình cho các con có một cuộc sống thật hạnh phúc ở nơi này”.

Buổi sáng thức dậy đầu tiên ở nước Mỹ là ngày đầu tháng 10. Căn nhà em tôi mượn từ nửa tháng trước. Vừa tiền nhà nửa tháng trước, tiền deposit, tiền nhà tháng này tôi mắc nợ em tôi gần \$1,000.00. Một ngàn đồng với một gia đình HO trắng tay đến Mỹ không phải là chuyện nhỏ.

Nhà gần trường Trung học cho con gái, gần trường tiểu học cho hai con trai, một địa điểm thật thuận lợi cho gia đình, nên em tôi đã quyết định mượn dù tôi vẫn còn ở bên trại tỵ nạn Bataan Phi luật Tân đang chờ đợi chuyên bay.

Tôi mua một nồi cơm điện về nấu mà hai tay run run. Giá trị bằng một chỉ vàng, là cả gia tài của tôi. Tôi vào chợ cầm món gì lên rồi lại bỏ xuống khi tính nhầm ra tiền Việt Nam. Tôi nhìn trước mặt sau lưng xa lạ, hụt hẫng xen lẫn vui mừng.

Tháng 10 Cali chưa lạnh nhưng gió đã đổi chiều. Vài cơn mưa làm lá đổi màu. Tôi không dám bước ra đường, thỉnh thoảng hé cửa nhìn những chiếc xe sang trọng chạy qua.

Những đứa bé Mỹ chạy chơi trước nhà. Cái mặc cảm làm thân ty nạn luôn ám ảnh tôi. Tôi nhìn mọi người cửa đóng then cài mà sợ. Có gì sau những cánh cửa? Có gì trong tôi vừa lạ lẫm vừa thân quen đến mỗi ngày, mỗi ngày trong tôi.

Tháng 10 tôi ghi tên đi học ESL. Tôi mừng rỡ lẫn ngạc nhiên sao mình lại có thể có được cái phiếu đi xe buýt không tốn tiền. Tại sao mình có thể vào thư viện mượn sách mà không ai làm khó. Tại sao con tôi đi học những ngày đầu ở xứ sở xa lạ mà không sợ hãi. Tại sao tôi đi chợ vẫn được đối xử nhã nhặn lịch sự như bao nhiêu người khác. Những câu hỏi tại sao đã giúp cho tôi thấy rõ về một đất nước tự do thật sự. Về tương lai của con tôi và về những ước mơ tốt đẹp.

Nhiều tháng 10 đi qua, tôi bước vào những năm cuối của tuổi 70. Người mẹ già đã ra đi hơn 10 năm. Những đứa cháu ngoại, cháu nội lần lượt ra đời. Cám ơn nước Mỹ vô cùng. Con tôi từ những ngày đầu ngơ ngác đến trường bây giờ đã đứng vững trên đôi chân của mình. Chúng đã và đang sống thật vui vẻ, hạnh phúc. Chúng đang đóng góp vào đất nước này với tất cả niềm tin và tri ân sâu sắc.

Cháu tôi tất cả đều đã đến trường từ Trung học đến lớp mẫu giáo.

Cháu được hưởng mọi quyền lợi mà người công dân Mỹ được hưởng.

Con trai lớn của tôi bây giờ là một Sĩ Quan trong quân đội Hoa Kỳ, được điều đến công tác tại Yokota US Air Force Base tại Nhật Bản. Tháng 10 năm nay đưa con trai đầu tiên của nó đến tuổi đi học. Cháu được 3 tuổi và vào lớp preschool tại Nhật Bản với ngôn ngữ chưa từng biết qua. Nó khiến tôi nhớ đến cha nó ngày xưa ở trại ty nạn Bataan Phi Luật Tân với tiếng Anh lạ lẫm. Ngày đó, tôi dẫn con tới lớp rồi đứng bên ngoài thật lâu mới về. Tan học đã có mẹ đứng bên ngoài lớp để rước về.

Bây giờ cháu tôi được mẹ chở ra khỏi căn cứ rồi đứng chờ xe buýt của trường. Chiếc xe buýt có đầu máy hình dạng chiếc xe lửa Thomas and friend mà cháu tôi rất thích. Cháu mặc đồng phục, đội nón thật xinh. Cháu được cô giáo đón lên xe và chiều sẽ đưa về. Mẹ cháu không được đi theo, không được đến trường. Chỉ biết lặng lẽ đi về mà thương con thất thểu. Nhìn cháu trong những bộ đồng phục mùa đông, mùa hè, lễ phục đến lớp lòng tôi thấy ấm áp lạ kỳ.

Cháu tôi sẽ bước những bước đầu đầy kỷ luật để rèn luyện con người. Mới 3 tuổi nhưng trong cặp sách có sẵn, dũa, bàn chải đánh răng, tạp dề và mọi việc cá nhân đều phải học cách tự túc.

Chiều nay trên Face Time, con tôi cho thấy cháu đang cùng các bạn trong một buổi trình diễn tập xếp hình đồng bộ. Những chiếc nón màu đồng bộ mỗi lớp lên xuống theo hiệu

lệnh thầy cô giáo. Những chiếc áo mưa theo màu từng lớp đều đặn lên xuống thật đẹp trên sân vận động.

Con tôi và gia đình cùng những phụ huynh người Nhật lót nylon ngồi từng tốp, đem theo thức ăn chơi picnic trong ngày game show.

Phụ huynh cũng được mời tham gia vào những trò chơi tập thể. Nước Nhật là một nước có trình độ dân trí cao, kỷ luật và tinh thần độc lập. Những điều căn bản đó được thực hành ngay từ những ngày đầu bước chân vào trường học.

Ngày Game Show tập thể, cháu mặc đồng phục theo bạn. Nhưng cháu không biết cô giáo nói gì, hiệu lệnh ban ra cháu không hiểu, những điệu nhạc xa lạ và một tập thể con người đông đúc đang thi thố trên sân làm cháu sợ hãi.

Mới vào học chỉ mới chưa đầy một tuần, cháu như con chim bé nhỏ lạc lõng nên cháu chỉ biết khóc. Mẹ cháu nhìn theo con đau lòng nhưng đành chịu. Rồi cháu tôi sẽ quen, sẽ mạnh dạn trong môi trường mới. Cháu sẽ từng bước hấp thụ một nền giáo dục rất tốt ở xứ sở này.

Tháng 10, bên tiểu bang Virginia, con dâu tôi đang những ngày cuối của thai kỳ. Bên này ngày nào tôi cũng chờ tin và hồi hộp.

Từ căn cứ quân sự Hải Quân Dahlgren Virginia tới bệnh viện nơi con dâu tôi sẽ đến sinh em bé đi phải hơn một tiếng đồng hồ. Tôi không thể đến để lo cho con dâu trong những ngày sinh nở vì bận lo cho chồng. Thương lắm nhưng đành chịu. Mong rằng đứa cháu nội sẽ mạnh khỏe ra đời. Những đứa cháu nội ra đời những nơi khác nhau không phải ở Cali. Đứa ở Nevada, đứa ở Ý, đứa này ở Virginia. Đời lính xa nhà, con cái sinh ra cũng chịu ảnh hưởng theo.

Chiều nay, ngồi bên bàn máy, ông chồng già nằm rên rĩ từng hồi vì thời tiết thay đổi. Nhận được Email cháu kêu bằng cô báo tin đứa em trai ngày nào tôi ẵm bồng giờ đang ở những giờ phút cuối cùng tại Việt Nam. Bệnh viện Ung Bướu hai người một giường nằm so le như xếp cá mè trong cái hộp. Mấy tháng nay gia đình cạn kiệt tiền vì chạy theo con bệnh. Tiền xét nghiệm, tiền thử cái này, tiền thử cái kia. Tiền biết điều cho BS khám kịp thời. Tiền bồi dưỡng cho cô điều dưỡng, cho chị y tá, cho người dọn phòng.

Ở trong nhà thương không đủ chỗ, phải mượn phòng ngoại trú để có chỗ nằm. Chỉ một cái giường nhỏ như cái ghế bố trong một căn phòng lợp tôn nóng hầm hập. Giá \$100,000 đến \$200,000VN một ngày. Người bệnh không chết vì bệnh cũng chết vì nóng. Sao mà thảm thương, đau khổ quá vậy trời.

Em tôi -đứa em một cha khác mẹ mà tôi thương nhất-. Nó là đứa phá nhất khi còn nhỏ và cũng là đứa biết điều nhất khi trưởng thành. Bây giờ nó đang đối diện với tử thần, nó đang sợ chết mà dường như thần chết đang đứng chực bên giường. Thư của cháu làm tôi se sắt: *“Ba con chắc không qua khỏi rồi cô 9 ơi! Nãy giờ cấp cứu hai lần rồi mà ba con không tỉnh. Đàm chận trong phổi không thở được. BS nói chuẩn bị tinh thần để đem ba con về lo hậu sự.”*

Cháu tôi chuẩn bị tinh thần mà bên này tôi cũng chuẩn bị tinh thần cho mình. Sự truyền tin nhanh và kịp thời chừng nào thì sự đau khổ chuyển qua nhau nhiều và nhanh chừng đó. Tôi ngồi đợi. Đợi cái gì? Phải chăng đợi cái tin em tôi tỉnh lại, lành bệnh hay đợi tin em tôi trút hơi thở cuối cùng.

Thương em mà cũng giận em, giận cái xã hội bày ra nhiều trò ăn nhậu, nhiều thức ăn độc hại, nhiều những màn ma mãnh lừa lọc dối trá.

Tôi nhắm mắt lại cầu nguyện, hai giọt lệ lăn trên má. Cầu nguyện gì đây khi cả đời em không thành tâm lạy Phật, cả đời em đi nhậu nhiều hơn đi chùa ăn chay.

Buổi tối đầu tháng 10 buồn quá dù đêm qua mưa đã làm mát dịu đất trời Cali. Sáng mai hy vọng nắng lên ấm áp. Hy vọng cháu tôi báo tin vui.

*Hy vọng, hãy hy vọng tôi nhủ thầm với mình.
Đêm thật yên tĩnh và tôi chấp hai tay lại nguyện cầu.*

Nguyễn Thị Thêm

